

MARKSİST EKONOMİ-POLİTİK VE İLETİŞİM DERS NOTLARI III

Marx, öncelikle P-M-P+ Δ P dolaşım biçiminin çelişkilerini inceleyerek cevap aramaya girişir. Temel soru: **fazlalık, artık değer nereden geliyor?** Artık değer saf haldeki mübadeleden türetilemez... **“eşitliğin var olduğu yerde kazanç olmaz”...**

Kapitalist toplum

Feodal düzenden kopuş; iletişim sorunu sadece üretim ve dağıtım arasındaki ilişkiler üzerinden anlaşılabilir. İletişim araçları kapitalizmin öncesinde de güç-iktidar araçlarıdır... Telgraf ve tüccar sermayesi ilişkisi gibi...

Tarihsel olarak, tüccar sermayesi, kapitalist üretim tarzının ilerleme aracı oldu... **Tüccar sermayesinin varoluş koşulu para dolaşımıdır...** metalar hangi üretim biçimi ile üretilmiş olusa olsunlar bu onların "meta olma" niteliğini değiştirmez....

Üretim-dolaşım diyalektiği, bir tarih anlayışı için en temel noktadır. Manüfaktür üretimi yani feodal loncaların, kişisel ilişkilerin kaçındığı üretimin ilk sektörü olmadan, tüccar sermayesi kapitalist üretim tarzının genişlemesine katkıda bulunamazdı...

Manüfaktür üretimini, iş gücünün kent ve kırsal arasında cılız bölünmesi, farklı bölgeler arasında var olan **düzenli ticari ilişkiler ve asgari düzeyde iletişim güvenliği** (ulaştırma) olmadan hayal etmek imkansız olurdu

Kapitalist düzeni anlamak açısından "**hangi ekonomik biçimler içinde bu ilişkilerin aşıldığını anlamak**" öğretici olacaktır...

Utangaç başlıklar...

Modern çağ
Modern toplum
Sanayi toplumu
Batı

Dinamik-Değişken

"Toplumsal yaşamın ne olduğu ancak bozulmaya başladığında hissedilebilir" ...
Marx, sistemin "sürekli değişen doğasının" farkındadır...
MEP'nin özü "değişimlerdir" ...

Toplumsal yaşamda piyasa dolayımında ekonominin (üretim) öncelikli rolü...

Tarihsel gelişim süreci: Üretim araçlarındaki değişim (Klasik iktisat) / Üretim biçimlerindeki değişim (Marksist EP)

Sivil Toplum (Hegel);
Kapitalist Toplum (Marx);
Yüksek Kapitalizm (Weber)

Sivil toplum

kendinden türeyen düşünce

dünyadaki her şeyi düzenleyen evrensel ilke "

modernlik kendi temelini kendi oluşturmuştur

insan, doğası gereği, özgür olmaya mahkumdur

Diyalektik

çelişki, bütün hareketlerin ve yaşamın kökenidir...

modernliğin öz-anlayışı

çelişkiler içeriği yok etmez tersine yaratır

Akıl yürütme: teleolojiktir; diyalektik, daha önceden belirlenmiş bir "sona" doğru hareketir

iç çatışmaların tam olarak ifade edilmesini içermesi

böylece çatışmaların yapısının doğru biçimde değerlendirilmesi

nihai olarak uzlaştırılmalarının sağlanması

Devlet

İçsel olarak akılcı bir varlıktır

Akılcı olan gerçektir, gerçek olan ise akılcı...

Akıl, toplumsal dünyanın "örgütlenmesinde" etkin olarak görev alır

İDEA: istikrarlı bir toplumsal düzen; çatışmaları içeren ve onları uyumlu hale getiren "gerekli" unsur...

Kapitalist toplum

Diyalektik

diyalektiğin öznesi olarak Mutlak yerine İnsanı koyar

"insanın doğa ile ilişkisi etkin bir ilişkidir..." (Feuerbach'ın pasif "türsel varlığı" yerine)

yabancılaşmış olan şey Mutlak İdea ya da İnsan değil, toplumsal emektir

Özel mülkiyet, yabancılaşan emeğin ürünü ve zorunlu sonucudur...

İdeoloji: kimi inançların yaygın biçimde kabul görüşünün temelinde yatan neden, bunların sınıflı toplumun çelişkilerinden kaynaklanıyor olmasıdır

köleci toplum-köle ekonomisi, feodal toplum-feodal (tarım) ekonomi, kapitalist toplum-kapitalist ekonomi....

"üretim biçimini" içerdiği toplumsal ilişkiler belirler

üretici güçlerin gelişiminin belirli bir düzeyini", "belirli bir dizi üretim ilişkileriyle" birleştirir...

Üretici güçlerin gelişim düzeyleri, insanların ihtiyaçlarını gidermek için herhangi bir zamanda kullandıkları belirli bir teknolojiyi yansıtır.

Bu teknoloji, üretimde kullanılan doğa bilgisini gerektirir; bu teknolojinin işlenmesi ise üreticiler arasında özel bir toplumsal işbirliği biçimini yani "emek sürecini" içerir...

Toplum "bir dizi ekonomi (üretim) biçimini belirtir:

Devlet

işçi sınıfının yörüngesi ekonomik konulardan, "devletle karşı karşıya gelmeyi" de içeren politik konulara doğru olacaktır

devlet (devlet kuramı) bu anlamda "sömüren sınıfın politik egemenliğini dolaylı yoldan kullanabileceği bir araçtır"

siyasal iktidar... ötekini baskı altında tutan bir sınıfın örgütlü gücü... özgürlük, devleti, topluma aşırı dayatmalarda bulunan bir organ konumundan, topluma tamamen boyun eğen bir konuma getirmeyi de içerir

"herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre"